Izabela Plath-Kohyt (Gdańsk)

Gd@ńsk w Sieci

Gdańsk jest kluczem do wszystkiego. Choć Napoleon Bonaparte nie miał na myśli urody Miasta, lecz jego strategiczne położenie w Europie, to jego słowa widniejące na stronie głównej **Danzig-on-line** z całą pewnością mogą być idealnym mottem dla wszystkich miłośników grodu nad Motławą. Jak się okazuje, istnieją oni również w świecie wirtualnym, a wyniki ich pracy stoją na bardzo wysokim poziomie merytorycznym i są atrakcyjne w warstwie graficznej, o czym można się przekonać zaglądając pod poszczególne adresy. Autorzy włożyli w swoje dzieła dużo trudu i - co chyba jest najcenniejsze - jeszcze więcej szczerej pasji. Niniejszy artykuł ma na celu przybliżenie kilku hobbystycznych witryn internetowych poświęconych Gdańskowi. Aczkolwiek wybór ten jest subiektywny, to tym niemniej jest on zachętą do dalszych poszukiwań i w miarę możliwości do próbowania swych sił w zakresie tworzenia własnych, równie interesujących stron.

Strony o historii Gdańska

Mottem **Akademii Rzygaczy** (http://www.akademia.rzygaczy.prv.pl) jest: *Gaudeamus rzygitur, Rzygaczes dum sumus!* Ta niezwykła wirtualna uczelnia jest miejscem, gdzie zbiera się i systematyzuje wiedzę o Gdańsku. Czynią to Rzygacze - osoby, które po pierwsze wiedzą o mieście dużo lub bardzo dużo, a po drugie są tego miasta namiętnymi pasjonatami (żeby nie powiedzieć maniakami). Oddajmy głos Jego Rzygnificencji Rektorowi: *Akademia Rzygaczy jest wirtualną, niezależną od nikogo placówką badawczą, której przedmiotem zainteresowania jest historia i współczesność najpiękniejszego Miasta na świecie: Gdańska. Akademię tworzą ludzie, którzy kochają to Miasto, czują się jego Obywatelami oraz mają poczucie łączności z mieszkańcami Miasta od jego zarania, bez względu na ich pochodzenie i język, jakim się posługiwali.*[...] *Bycie Gdańszczaninem jest bowiem stanem ducha i nie ma nic wspólnego z narodowością czy miejscem urodzenia.* **Akademia Rzygaczy** jest placówką otwartą i zaprasza do współpracy wszystkich tych, którzy posiadają interesujące wiadomości dotyczące Gdańska i pragną podzielić się nimi z internautami. Uczelnia prowadzi obecnie wykłady na jedenastu Wydziałach, a są to: *Wydział Archistologii, Kolejnictwa i Tramwajnictwa, Postaciologii, Sopotologii, Bellografii i Certaminologii, Portologii i Stocznioloogii, Nekriografii, Zdrowotności, Parahistorii, Parkologii* oraz *Symbolologii.* Obok *Zakładu Gdańskografii* na szczególną uwagę zasługuje galeria - *Zakład Turpistyki Miejskiej* oraz *Zakład Losów Zwykłych Ludzi.* Akademia ma własną *Bibliotekę* i *Muzeum*, utrzymuje *Aquatorium* oraz *ZOO.* Nie sposób nie wspomnieć przy tej okazji o działaniach profesorów i studentów Akademii w tzw. *realu*, czyli świecie rzeczywistym. Są oni pomysłodawcami akcji „Znicz na każdym cmentarzu", mającej na celu upamiętnienie choćby poprzez zapalenie symbolicznej lampki podczas dnia Wszystkich Świętych, wszelkich zniszczonych, zdewastowanych bądź po prostu zapomnianych gdańskich nekropolii. **Akademia Rzygaczy** wniosła również swój bardzo namacalny wkład w wygląd Ratusza Głównego (Prawego) Miasta. Odtworzyła bowiem wiszące do 1945 roku na murze obok portalu dawne wzorce miar. Ich uroczyste odsłonięcie odbyło się trzydziestego lipca 2005 roku. (zob. art. autorki w „Jantarowych Szlakach" nr 3/2005).

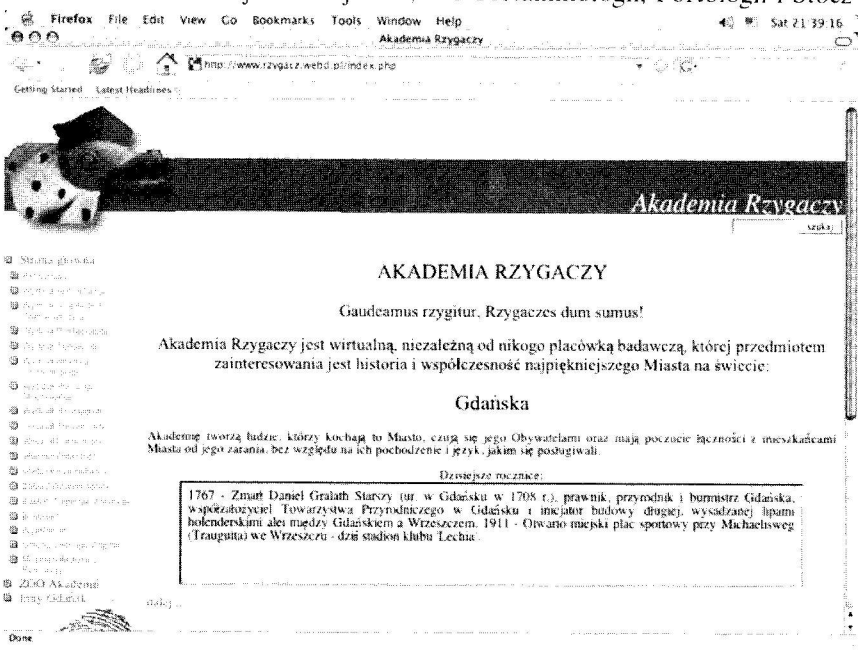

Mottem niezwykle interesującej witryny **Danzig on-line** (http://sabaoth.infoserve.pl/danzig-online) jest zdanie z „Blaszanego Bębenka": *„Amerika - ach, was ist Amerika gegen die Straßenbahnlinie Neun, die nach Brösen fuhr..."* („Ameryka, ach cóż znaczy Ameryka wobec tramwaju z numerem dziewięć, który jeździł do Brzeźna..."). Autor tej strony, Wojciech Gruszczyński, zgromadził na niej setki archiwalnych zdjęć, pocztówek i litografii, w dużej mierze „białych kruków", przedstawiających nierzadko miejsca pomijane w gdańskich wydawnictwach albumowych. Zbiór ten, przebogaty i stale uzupełniany o kolejne eksponaty, przenosi internautę do miasta, które zniknęło w 1945 roku wraz z nadejściem „wyzwoleńczej" Armii Czerwonej. Poza fotografiami architektury obejrzeć moż-

na również portrety dawnych gdańszczan, tabliczki i szyldy, zbiór grafiki reklamowej, zapoznać się z różnego rodzaju dokumentami Wolnego Miasta Gdańska i starymi planami miejskimi, posłuchać jego hymnu, przeczytać ujętą syntetycznie historię poszczególnych dzielnic, odbyć specjalnie przygotowane przez autora wirtualne wycieczki po dawnym Gdańsku, dowiedzieć się jak przedstawiała się tu sieć tramwajowa i jej tabor. Oczywiście swoje miejsce na stronie **Danzig on-line** ma również Sopot, wchodzący w skład Wolnego Miasta Gdańska. Cenną pomocą jest alfabetyczny spis ulic i nazw geograficznych okolic WMG w języku niemieckim, wraz z ich dzisiejszymi polskimi odpowiednikami.

Autor strony **Dawny .Gdańsk** (http://www.dawnygdansk.pl), Mikołaj Wierzbicki, tropi materialne ślady miasta, które przeminęło: pokrywy studzienek kanalizacyjnych, hydranty, kamienie pamiątkowe, słupy graniczne Wolnego Miasta Gdańska oraz przede wszystkim napisy na starych domach. Przygotowana z wielkim smakiem kolekcja obejmuje obecnie 132 obiekty. Każdy napis jest dokładnie skatalogowany, podany jest jego adres, umiejscowienie na budynku, treść i tłumaczenie, omówiony jest stopień zachowania. Korzystając z tych wskazówek można bez większego trudu odnaleźć owe bardzo skromne, ale jednak autentyczne dowody na istnienie Gdańska innego niż ten, który jest nam znany. **Dawny Gdańsk** to nie jedyne internetowe dzieło Mikołaja Wierzbickiego. Jest on także autorem witryny **Królewska Dolina** (http://www.blinden.dawnygdansk.pl) - ilustrowanej historii niegdysiejszego zakładu dla ociemniałych i jego okolic oraz administratorem **Forum Dawnego Gdańska** (http://www.forum.dawnygdansk.pl), gdzie można włączyć się do niezmiernie ciekawych dyskusji często opatrzonych interesującymi zdjęciami, prowadzonych przez liczne grono sympatyków miasta.

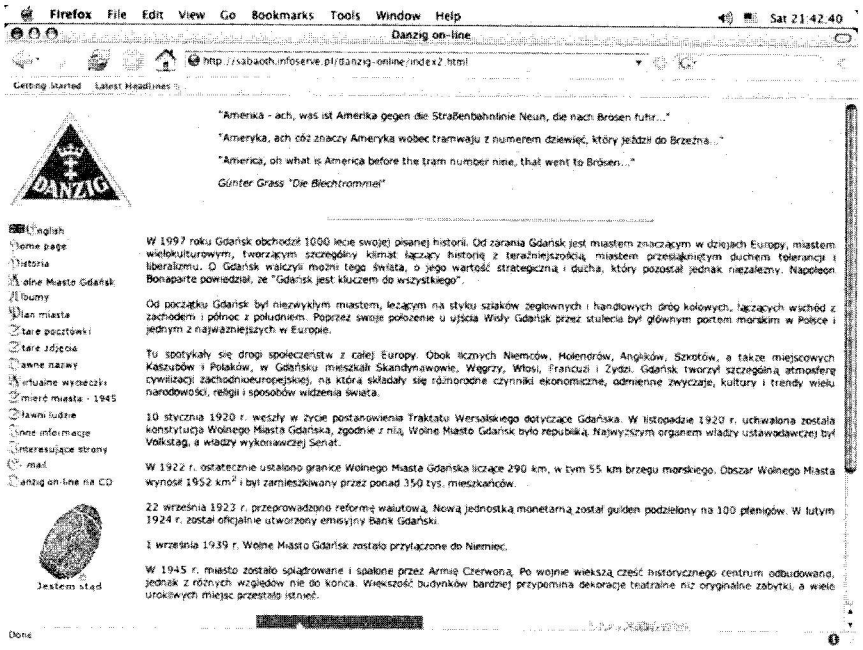

Gdańskie zabytki

Zasadniczym celem witryny internetowej ***Piękny Gdańsk*** (http://www.pieknygdansk.gda.pl) *jest ukazanie wielkiego uroku i turystycznej wartości nadmotławskiego miasta.* [...] *Ważnym zadaniem strony jest również prezentacja Gdańska od strony mniej znanych zabytków i wydarzeń historycznych, bowiem zbyt często wizerunek Gdańska opiera się na zaledwie kilku najbardziej znanych faktach, osobach i obiektach.* Tyle autor strony Wojciech Romejko - nic dodać, nic ująć. Mamy więc tu rzetelne opisy i (nomen omen) piękne zdjęcia „obowiązkowych" zabytków miasta, mamy również mnóstwo informacji o zakątkach rzadko odwiedzanych. Oto kilka przykładów: w dziale *Dzielnice Gdańska* oprócz opisu Głównego (Prawego) Miasta jest również historia i kalendarium Nowego Portu i Biskupiej Górki; *Kościoły gdańskie* mieszczą opis matarniańskiej świątyni św. Walentego i znajdującego się w Emaus kościoła św. Franciszka z Asyżu; podczas prezentacji *Przyrody gdańskiej* autor nie zapomina o Parku Oruńskim i Pustym Stawie na Stogach; w menu *Ciekawostki gdańskie* jest mowa o skoczni narciarskiej w Dolinie Radości i dziwnych dziejach kamienicy przy ul. Chlebnickiej 14; dział *Rosyjskie ślady* mieści historię powstania napisu jaki widnieje na domu przy ul. Karwieńskiej w Oliwie oraz kilka słów o marszałku Rokossowskim i generale Batowie, radzieckich wojskowych będących Honorowymi Gdańszczanami, choć z punktu widzenia

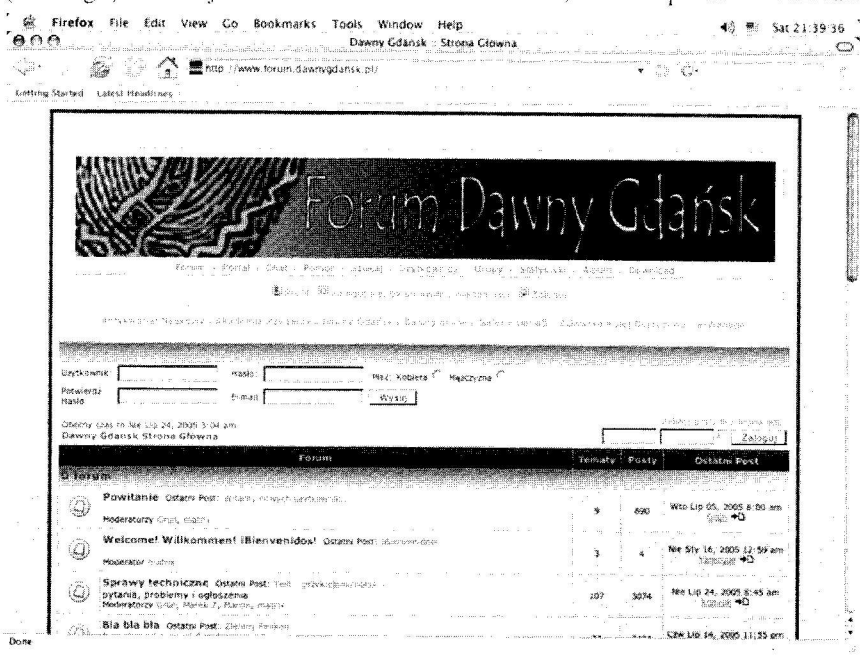

historii naszego miasta zupełnie niezasłużenie. Za wszechstronność należą się autorowi słowa uznania. Korzystał on z bogatej literatury, której wykaz znajdziemy na stronie. Witrynę uzupełniają przydatne zwłaszcza dla turysty informacje o muzeach, noclegach i imprezach odbywających się w Gdańsku.

Witryna **Spacery po Gdańsku** (http://spacery.gdansk.pl) jest wspólnym dziełem gdańskiego przewodnika Piotra Mazurka i dziennikarza „Dziennika Bałtyckiego" Marcina Tymińskiego. Jak sama nazwa wskazuje, wypełniają ją opisy spacerów po Gdańsku, choć nie tylko - po bliższym zapoznaniu się z jej treścią okazuje się, że także po Sopocie. Autorzy nie proponują tras banalnych, a nawet te najbardziej znane, jak choćby po Głównym (Prawym) Mieście, opisane zostały w sposób arcyciekawy, a jednocześnie przystępny. Wirtualnych wycieczek jest na dziś aż 76, w tym 16 sopockich. W planach są też wędrówki po Gdyni. Dla wygody internautów wszystkie spacery opatrzone są mapkami, które można wydrukować w poręcznym formacie, uzyskując w ten sposób „alternatywny" przewodnik po mieście. Plusem strony **Spacery po Gdańsku** jest również duża liczba fotografii, bardzo dobrze ilustrujących trasy wycieczek. I wszystko byłoby bez zarzutu, gdyby nie błędy natury technicznej (wiele literówek, sporo mylnie podpisanych zdjęć, m. in. dawnej plebanii w Ujeścisku i niegdysiejszego zakładu dla niewidomych w Dolinie Królewskiej) oraz merytorycznej, przykładowo: dom stojący przy rondzie Worcella na Chełmie nie jest dawnym ratuszem konkurencyjnego wobec Gdańska pruskiego miasta Stolzenberg (XVIII w.), tylko fragmentem osiedla zbudowanego w latach drugiej wojny światowej. Miejmy nadzieję, że autorzy w toku rozwijania tej jakże ciekawej strony usuną nieprawidłowe informacje.

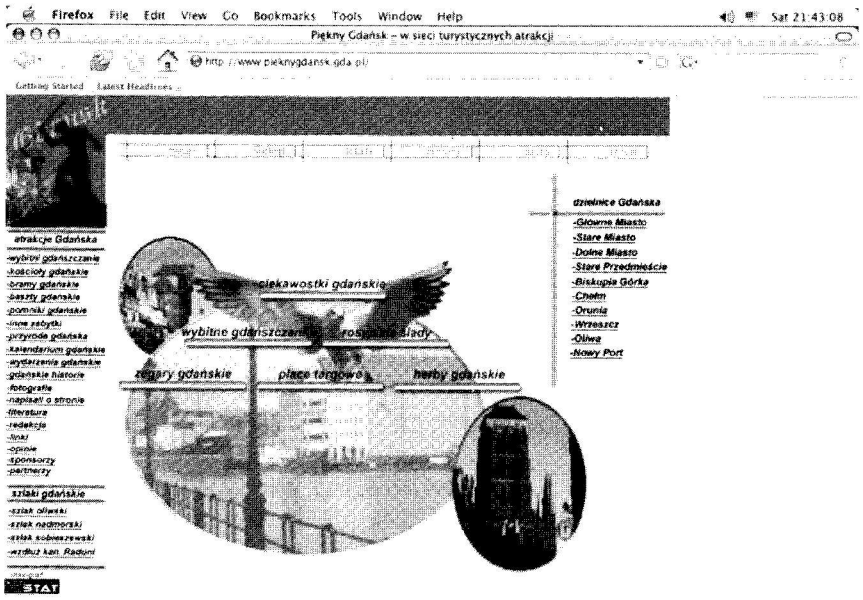

Dzielnice

Strona **Brzeźno - nadmorska dzielnica Gdańska** (http://www.brzezno.prv.pl) łączy w doskonały sposób potrzeby zarówno mieszkańców, jak i miłośników Brzeźna. Obok „serwisu informacyjnego", a więc zwięzłego przedstawienia wydarzeń bieżących, rozkładów jazdy komunikacji miejskiej, czy katalogu różnego rodzaju punktów usługowych, zawiera wiele ciekawostek historycznych i zdjęć ujętych w osobne kategorie. Mamy więc m. in.: *Obszar dzielnicy,* w której to kategorii zobaczyć można kilka planów Brzeźna od lat dwudziestych XX wieku do współczesności, *Fortyfikacje* przybliżające zachowane XIX- i XX-wieczne budowle obronne, krótką aczkolwiek solidnie opracowaną *Historię Brzeźna,* kilka słów o *Parafii św. Antoniego, Zdjęcia współczesne* przedstawiające miejsca „magiczne", ale i niestety koszmarne, niezwykle ciekawe *Archiwum* zawierające wspomnienia mieszkańców Brzeźna oraz fotografie sprzed 1945 roku i z lat powojennych, *Rozmaitości* z fragmentami prozy Güntera Grassa i wirtualną kolekcją znaczków pocztowych z wizerunkiem dzielnicy, oraz wreszcie *Bibliografię* czyli wykaz prac naukowych, artykułów i powieści, w których odnaleźć można jakąkolwiek wzmiankę o Brzeźnie.

Autorem wszechstronnej i interesująco opracowanej strony pt. **Oliwa** (http://www.trojmiasto.pl/oliwa) jest Adam Kromer. Jest tu chyba wszystko, co można i trzeba wiedzieć o tej gdańskiej dzielnicy, do 1926 roku niezależnej gminie miejskiej: jej historia, dzieje opactwa, nazwa (autor, jak sam zaznacza, wbrew

językoznawcom uważa, iż Oliwa swą nazwę zawdzięcza cystersom), zabytki, legendy... Bogate galerie fotografii obrazują m.in. rozwój klasztoru, wizyty Ojca Św. Jana Pawła II, dawną Oliwę i portrety opatów oliwskich. Można również zapoznać się z interesującą kolekcją map i planów. Osobne miejsce mają na stronie słynne organy, kościoły, dwory przy ul. Polanki, młyny na Oliwskim Potoku, park i wreszcie Wzgórze Pachołek. Znajdziemy też informacje o pieczęciach książąt pomorskich, oliwskim duchowieństwie oraz władcach i urzędnikach Pomorza. Cenną pomocą jest zapewne imponująca bibliografia i przede wszystkim dział *Fontes Olivenses*, zawierający takie źródła, jak pochodzący z 1178 roku dokument fundacyjny Sambora, czy przetłumaczone we fragmentach kroniki oliwskie (do 1350 oraz z lat 1356-1545), ponadto odwiedziny w Oliwie Charlesa Ogier'a (1635-1636), wspomnienia Joanny Schopenhauer i inne.

Strony miłośników komunikacji miejskiej

Fotogaleria gdańskich tramwajów i autobusów (http://km_gda.webpark.pl). Ta niestety od dawna już nie aktualizowana witryna ma za zadanie przybliżyć tabor użytkowany przez Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku. Jej zawartość to pochodzące z ostatnich kilku lat fotografie wszystkich typów tramwajów, autobusów i pojazdów technicznych jakie ZKM posiadał do roku 2002 (ostatnia data aktualizacji strony). Wadą **Fotogalerii** jest znikoma liczba zdjęć historycznych - mamy możliwość zobaczyć zaledwie trzy ujęcia tramwajów, które nie są już eksploatowane, a menu *Autobusy historyczne* jest w ogóle nieaktywne. Na plus z kolei zaliczyć trzeba fotografowanie pojazdów często w najodleglejszych dzielnicach miasta.

Tramwaje w Gdańsku (http://twg.republika.pl). Autorem jest Marcin Czapnik, młody miłośnik komunikacji z Gdańska. Na merytoryczną zawartość jego strony składają się następujące działy: *Newsy* (czyli po prostu aktualności), *Tabor*, *Spis składów*, *Infrastruktura*, *Ciekawostki*, *Galeria foto*, *Galeria rysunków*. Autor szczególnie poleca sporą, bo złożoną ze 130 zdjęć *Galerię foto* oraz menu *Tabor*. Godne obejrzenia są również działy: *Infrastruktura*, w którym znajdziemy krótki rys historyczny, zdjęcia i schematy techniczne wszystkich gdańskich zajezdni tramwajowych oraz rzetelnie opracowany *Spis składów*.

„Jantarowe Szlaki" można zaprenumerować bezpośrednio w redakcji lub opłacić przekazem pocztowym na adres i konto podane w stopce redakcyjnej